

တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအခိပညီ ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံၣ်ဖျါလၢလၢာ်န့ၣ် တဟံၣ်ဃုာ် တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီး တၢ်လိာ်ခဲလၢာ်ဘၣ်.
တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး
တၢ်အကံၢ်အစီသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစ့ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဂီၢ်န့ၣ် ကွၢ်သဃဲၤ Medicaid HCBS DD တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး
လၢအကြးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးလၢ အသ့ညိကွံာ်

ပုၤနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢလၢပဲၤပဲၤ (CDD)
တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး ပုၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပဲၤ လၢ နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်
မုၢ်နီၣ် (DDAD) တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး

NFOCUS တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ခိး(ဒ)နီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ - ခၢၣ်စးကရၢ - ကရူၢ် အဆိ, ခၢၣ်စးကရၢ - ကရူၢ် အဒိၣ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် 8362

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အခိပညီ

တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤလိသ့ၣ်ထီၣ်သးတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ လၢ အမၤစၢၤ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ
တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ညိန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ထွဲဒီး အဝဲသ့ၣ် တၢ်သးစဲ, ဒ်သိးကမၤစၢၤ အဝဲသ့ၣ် ခါဆူညါကမၤန့ၢ်
တၢ်ဖိးတၢ်မၤ ဖဲ တၢ်ကရၢကရိ အပူၤ, တၢ်ဟံၣ်ဖျိာ်လိာ်သး တၢ်လီၤတၢ်ကျဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤ တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်

- A. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဃုထၢထီၣ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တခါစုာ်စုာ်န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ်
တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
  - 1. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ကြးမၤအါထီၣ် တၢ်ဒိးသန့သး ဒီး တၢ်ကရၢကရိ တၢ်ဟံၣ်ဖျိာ်; ဒီး
  - 2. တၢ်ညိကွံာ်ခွဲး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢ အဃုထၢထီၣ် ဒီး ပုၤလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် မၤနီၣ်တၢ် ဖဲ
ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်တိာ်ကျဲ (ISP) န့ၣ်လီၤ.

B. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိၣ်န့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး:

1. အိၣ်ဒီး တၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်ခဲလၢာ်အဖီခိၣ် ဒ်သိး ကဒီးန့ၣ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ တၢ်ကရၢကရီၤ အပူၤ;
2. တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ဖံးသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ် ဒီးသန့ထီၣ်သးဒီး တမ့ၢ် တၢ်ဖံးတၢ်မၤ လီၤဆီ - လၢကဘၣ်မၤ ဝံၤအီၤ ;
3. တၢ်လဲၤထီၣ် - အခိၣ်ထံး တၢ်ဖံးတၢ်မၤ - ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သး တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် ကြၢးကဲထီၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဖဲ တၢ်အိၣ်ခိးစရီၤ အပူၤ လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး
4. တၢ်မၤစၢၤ လၢကိးမ့ၢ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်မူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ, ဒီး တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

C. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အလုၢ်အလၢ် လၢတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဒီး ကဘၣ်ဟံၣ်ဃုာ် လုၢ်လၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် တၢ်အလုၢ်အလၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤ, ဒီး ကဘၣ်မၤနီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဟ့ၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

D. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအဆိ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဒိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ဖံးသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဝဲ ဘၣ်ဆၣ် တအိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လၢ:

1. ဆဲးကျဲၤဆဲးကျိးဒီး ပုၤအဂၤလၢတၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤ အပူၤ ;
2. တၢ်ရဲၣ်လိာ်မုာ်လိာ် တၢ်သ့ဖံးသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ကူထီၣ်သိးထီၣ် လၢ အသ့တူၢ်လိာ် လၢ ပုၤအါဂၤ
3. ပိာ်ထွဲထီၣ် တၢ်အပတီၢ် - အါမံၤအါမိၤ လၢ တၢ်န့ၣ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ သ့ၣ်တဖၣ်;
4. မၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤမူဒါ လၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် ယံာ်ယံာ်;
5. သူစဲးဖီကဟၣ်ပီညါ လၢ စဲးဖီကဟၣ်တၢ်မၤခဲအံၤ အပူၤ ;
6. တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤ ညီန့ၣ် - တၢ်ဃုမၤန့ၣ်တၢ်အစၢ တၢ်သ့ဖံးသ့မၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ကူၣ်သ့သ့ၣ်တဖၣ် ; ဒီး
7. တၢ်ပူၤဖျဲးညီန့ၣ် ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ဖံးသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး ခိၣ်ဃၢမဝးဝး

E. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တဆံးတက့ န့ၣ် သ့ ဆုၤလီၤအီၤ, ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် တအိၣ်ဘၣ်:

1. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤ ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂၤလၢ အသ့ဟ့ၣ်ထီၣ် န့ၣ်လီၤ;
2. သ့မၤန့ၣ် ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံး ဒီး အဘၢၣ်စၢၤ ကျိၣ်စ့ အပတီၢ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ န့ၣ်လီၤ.
3. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ အါတက့ၢ်န့ၣ် အဟ့ၣ်ထီၣ်လၢ တနွံတဘျီ န့ၣ် ကဘၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ် လၢ - ပုၤနီၢ်ကစၢ်ဒၣ် န့ၣ်လီၤ;
4. တၢ်ဟံၣ်ဖျါန့ၣ်ရံၣ်ခဲလၢနဲၣ်ဆဲးလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအမၤန့ၣ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တနွံတဘျီ တၢ်ဟံၣ်ဖျါန့ၣ်ရံၣ် န့ၣ် တသ့အါန့ၣ် န့ၣ်ရံၣ် 10 ဘၣ်, ဒီး
5. န့ၣ်ရံၣ် 10 ဝဲအံၤန့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တနွံ 35 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

F. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိန့ၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံၣ်ဖျါ လၢလၢအသးန့ၣ်လီၤ:

1. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ န့ၣ် အါတက့ၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ကရၢကရိလၢ တၢ်လီၤ အကလုာ်ကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
2. ဖဲ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ ဟ့ၣ်ထီၣ် ဖဲ တၢ်လီၤ ဒ်သိးသိးဘၣ်ဃးဒီး ပုၤဟ့ၣ်မၤသကိးတၢ်ဖိ အတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ငါလီၤ, ဖဲတၢ်မၤတၢ်, မ့တမ့ၢ် ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ မုၢ်ဆါဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ ဖဲ တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲးတၢ်တိစၢၤ မၤစၢၤတၢ်လီၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် , ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ လၢ အဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲးတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တသ့ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ အဆိ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တဘျီဃီဘၣ်.
3. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ တသ့သ့ တၢ်ဆါကတီၢ် အါန့ၣ် 12 လါန့ၣ်ဘၣ်.
4. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ သ့ဒီးန့ၣ် တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိန့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါသကိး မုၢ်နီၤတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ် န့ၣ်ရံၣ်ဟံၣ်ဖျါ ခဲလၢနဲၣ်ဆဲး န့ၣ် တသ့ အါန့ၣ် 35 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ တနွံအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တနွံန့ၣ် စးထီၣ် ဖဲ မုၢ်တနံၤ ဂီၤဒီး 12:00 တုၤ အိၣ်ဘျးနံၤ မုၢ်နီၤဒီး 11:59 န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ဆါ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်:
  - a. ပုၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပဲၤ မုၢ်နီၤ;
  - b. တၢ်သကဲးပဝးလုၢ်လၢ လၢ-ဟံၣ်ပူၤ;
  - c. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဖျါလိာ်သးတမံၤဃီ;
  - d. မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်;
  - e. ကသံၣ်ကသီ လၢ-ဟံၣ်ပူၤ တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလုၢ်လၢအဂီၢ်;
  - f. ကရူၢ်ဆံး တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ တၢ်ဆိၣ်ထွဲ;
  - g. တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢ ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤ - တၢ်ပိာ်ထွဲ-မၤစၢၤ; ဒီး
  - h. တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤ - ပုၤတဂၤ.

5. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိန့ၣ် တသ့ဟ်ဃုာ် တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤတခါခါ မ့တမ့ၢ် တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ သ့ဒီးန့ၢ် တၢ်လီၤ ခိဖျိကမျၢၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဟ်ဃုာ်ဒီး:
  - a. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အအိၣ်ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ လီၤကဝီၤကိၣ် ကီၢ်ရဲၣ်, ဟ်ဃုာ်ဒီး ကိၣ်-ဝံၤ အလီၤခံ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ ဒီး မ့ၢ်ဆါခိ တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ ကိၣ် ပျၢ်အဆၢကတီၢ် လၢအမ့ၢ်တၢ်ကိၢ်ခါ ကိၣ်ပျၢ်မ့ၢ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ကိၣ်န့ၣ်သဘျုးသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကတဲာ်ကတီၢ်ဟ်စၢၤ, ဒီး သရၣ်သရၣ်မ့ၢ်လၢ ဟ့ၣ်-တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ မ့ၢ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ;
  - b. ဖဲကိၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် ဆၢတဲာ်ခိဖျိ လီၤကဝီၤကိၣ် ကီၢ်ရဲၣ် လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ အဂီၢ်အခါန့ၣ် ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ မ့ၢ် ကိၣ်တၢ်ဃုာ်ထၢ (ကမျၢၢ်, ပုၤနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ, မ့တမ့ၢ်ဟံၣ်) န့ၣ်လီၤ; ဒီး
  - c. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ န့ၣ်ရံၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအဟ့ၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် သ့မၤန့ၣ် န့ၣ် ဟ်ဃုာ်ဒီး မ့ၢ်ဆါ တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ တၢ်ဟ်ဃုာ်န့ၣ်ရံၣ် ခဲလၢာ် 35 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ တနွံအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
6. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိန့ၣ် တသ့ ဒီပစိာ်လၢ, တၢ်လဲၣ်လိာ်အလီၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤအဂၤ အဒ်သိးသိးသ့ၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ် ခိဖျိ Medicaid ကီၢ်ရဲၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, HCBS တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်သူထီၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ န့ၣ်လီၤ.
7. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤန့ၣ် ကဘၣ် မၤကတၢၢ် ဖဲ:
  - a. . စးထီၣ်ကွံာ်ဃုာ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤ လၢ တၢ်သူထီၣ်ကဒါက့ၤ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအဆိ; မ့တမ့ၢ်
  - b. သူအီၤ 12 လါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဟ်ဖျါ လၢလၢာ်န့ၣ် တဟ်ဃုာ် ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိာ်ဘၣ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့ဘၣ်. တၢ်ဝဲန့ၣ် တၢ်ဟ်လၢ ကကဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ညီၣ်န့ၣ် ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ DD တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး အလီၤဆီ န့ၣ်လီၤ.

- A. ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိခဲလၢာ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ညိကွံာ်တၢ်ခွဲး တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်:

1. မှီဝဲ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်ဂၤ;
2. မၤဟိံထွဲ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး နံၣ်တြၢၤစကၢၤ တၢ်ပၤဆှၢၤရဲၣ်ကျဲၤ ခိး(ဒ) ဒီး နံၣ်တြၢၤစကၢၤ ကီၢ်ရၢၣ် တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်;
3. မၤဟိံထွဲ တၢ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ဟံၣ်ဖျါဖဲ Medicaid ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်-အဃံာ် တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ် ဝဲၤကျိၤ အသိး န့ၣ်တက့ၢ်;
4. မၤပဲၤထီၣ် DHHS တၢ်သိၣ်လိ လၢ တၢ်ဃုကဉ်းအသိး; ဒီး
5. သူ တၢ်ပလီၢ်ဆိ ကိးမံၤဒဲး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

B. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိန့ၣ် သ့ၣ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤ ဒီဖျါလၢ DD ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤ.

1. DD ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အံၤ မ့ၢ် ဒီပနံၣ်တခါ လၢ အဆဲးလီၤအမံၤ လၢ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဒီး ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသး ဒီဖျါလၢ DHHS ဒ်သိး ကဟ့ၣ်ထီၣ် DD တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ:
  - a. တၢ်ဒီးလဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၤဆှၢၤရဲၣ်ကျဲၤ ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ပုၤလၢ အမၤတၢ်လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ;
  - b. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤ လၢပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ် တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်လဲၤဒီဖျါ, ဒီး တၢ်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်;
  - c. ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သိၣ်လိ ဒ်သိး ကမၤလီၤတၢ် ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒ်သိး ကဟ့ၣ်မၤစၢၤ တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အပတီၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်;
  - d. ဘၣ်လိာ်သး လၢ ကမၤ တၢ်သိၣ်လိ တၢ်တိာ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အကြးန့ၣ်ဘၣ်လၢ DHHS;
  - e. မၤလီၤတၢ် တၢ်သ့မၤန့ၢ်အလၢအပဲၤ ဒီး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အကံၢ်အစီ; ဒီး
  - f. တၢ်ပၤဆှၢၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဖိးတၢ်မၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်.

C. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိန့ၣ် တသ့ကဲ နီၢ်ကစၢ်-တၢ်နဲၣ်ကျဲ န့ၣ်ဘၣ်.

D. ပုၤတၢ်လၢအဘၣ်ဃးလိာ်သးဒီး ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးမူဒါလၢဖိးသဲစး ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ န့ၣ် သ့ၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလၢအဆိ ဖဲ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်လိာ်အသးလၢ တၢ်လိၣ်ဘၣ် အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ န့ၣ် သ့မၤန့ၢ် ထဲ ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်ထီၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဃိ, ပုၤလၢအဘူးတံၢ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ် ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိတၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ.

အပူသွပ်တဖန်

- A. တင်လှ်အိန်သးသမူလၢအဆိန့ၣ် ကဘၣ် ပှၤ ဖဲ ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး တၢ်ဖိ တနံၣ်တဘျီ ပှၤတဂၤစုၣ်စုၣ် စ့ၣ်ဖိၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- B. တင်လှ်အိန်သးသမူလၢအဆိန့ၣ် ထုးထီၣ်ကဒါက့ၤ လၢ တန့ၣ်ရံၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- C. တင်အပူၤသွပ်တဖန် န့ၣ် သန့ၤထီၣ်အသးဖဲ ပှၤကညီ အနီၣ်ဂံၢ် လၢ အဒိးန့ၣ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအဖီခိၣ်
  1. ပှၤတဂၤစုၣ်စုၣ် (ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တဂၤ) ;
  2. ကရူၢ်အဆိးဖိ လၢ ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ် ခံၣ် တုၤလၢ သၢၤဂၤ ; ဒီး
  3. ကရူၢ် အဒိၣ် လၢ ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ် လွံၣ်ဂၤ တုၤလၢယဲၣ်ဂၤ န့ၣ်လီၤ.
- D. တၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်စ့ ဘၣ်သးဒီး တၢ်ဝံစိၣ်တီဆှၢ တၢ်မၤ လၢ တင်လှ်အိန်သးသမူလၢအဆိ အဂီၢ်န့ၣ်:
  1. ဟ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အပူၤ ဖဲ တင်လှ်အိန်သးသမူလၢအဆိ အဆၢကတီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
  2. တဟ်ဃုာ် တၢ်အပူၤ လၢ တၢ်လီၢ် ဖဲ တင်လှ်အိန်သးသမူလၢအဆိ စးထီၣ်အသးအခါ; ဒီး
  3. တၢ်အပူၤ တဟ်ဃုာ်လၢ တင်လှ်အိန်သးသမူလၢအဆိ အကတၢ်န့ၣ်ဘၣ်.
- E. DD တင်အပူၤသွပ်တဖန် န့ၣ် ဟ်ဖျါထီၣ် အသး ဖဲ DD ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဝဲး(ဘ)လံာ်ကဘျီးပၤ(webpage)အပူၤန့ၣ်လီၤ.
  1. အပူၤတဘျီအဂီၢ်န့ၣ် ကြးမၤန့ၣ် အဘူးအလဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ထဲတခါ န့ၣ်လီၤ.
  2. စးထီၣ်မုၢ်န့ၣ်မုၢ်သိန့ၣ် မ့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢရဲၣ်ကျဲၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ; အဘူးအလဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ မ့ၢ်တအိၣ်လၢၣ် ဘၣ်န့ၣ် ကဖဲန့ၣ် မုၢ်န့ၣ်အကတၢ် အသိ တဘျီဃီ န့ၣ်လီၤ.